

De Verklaring van vakbekwaamheid en de Proeve van vakbekwaamheid voor personen met een buitenlandse accountantskwalificatie die de RA-kwalificatie willen verwerven

Inleiding

De Proeve van vakbekwaamheid is een onderdeel van de eisen voor het verkrijgen van een zogenoemde Verklaring van vakbekwaamheid, voor personen met een buitenlandse accountantskwalificatie die de RA-kwalificatie willen verwerven. De Proeve omvat twee examens in respectievelijk Nederlands recht en Gedrags- en beroepsregels voor registeraccountants. Het examen Nederlands recht omvat vier afzonderlijke tentamens. De examens van de Proeve worden door het Koninklijk NIVRA afgenomen, op basis van een (jaarlijks te actualiseren) examenprogramma. De examenstof is naar niveau, aard en inhoud in overeenstemming met de eisen voor desbetreffende (onderdelen van) vakgebieden in de opleiding tot registeraccountant. Bezitters van een in een ander land dan Nederland behaalde en erkende accountantskwalificatie die in aanmerking willen komen voor een Verklaring van vakbekwaamheid, kunnen hiervoor een aanvraag indienen bij de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding. Zie hiervoor:

www.ceaweb.nl

- **De Verklaring van vakbekwaamheid**
- **De Proeve van vakbekwaamheid : de examens Nederlands recht en Gedrags- en beroepsregels voor registeraccountants**

De Verklaring van vakbekwaamheid

Volgens Artikel 78 van de Wet op de registeraccountants (WRA) kan iemand met een afgeronde buitenlandse accountantsopleiding en -titel onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor een Verklaring van vakbekwaamheid.

Een Verklaring van vakbekwaamheid biedt de mogelijkheid de (wettelijk beschermde) RA-titel te verwerven en lid te worden van het Koninklijk NIVRA.

Een Verklaring van vakbekwaamheid kan (alleen) worden afgegeven door de door de Minister van Financiën ingestelde (onafhankelijke) Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA). De CEA beslist of iemand in aanmerking komt voor een Verklaring van vakbekwaamheid.

Bij de beoordeling van een aanvraag wordt onderscheid gemaakt tussen:

- personen met een accountantskwalificatie uit een EU-lidstaat;
- personen met andere (niet EU-) accountantskwalificaties.

Om in aanmerking te komen voor een Verklaring van vakbekwaamheid moet een kandidaat in het land waar hij/ zij de accountantskwalificatie heeft behaald in elk geval de bevoegdheid hebben wettelijke (accountants)controles te verrichten voor *alle* soorten ondernemingen, zonder enige beperking.

Als het een accountantskwalificatie van een niet-EU-lidstaat betreft, zal de CEA afzonderlijk beoordelen of er sprake is van een diploma (of soortgelijk bewijsstuk) waarmee een zelfde niveau van vakbekwaamheid wordt bereikt als met een voltooide opleiding tot registeraccountant (theoretische opleiding en praktijkstage).

Naast bovenstaande voorwaarden om in aanmerking te komen voor een Verklaring van vakbekwaamheid moet een kandidaat de Proeve van vakbekwaamheid hebben behaald. De Proeve van vakbekwaamheid is een examen in (onderdelen van het) Nederlands Recht en een examen Gedrags- en Beroepsregels (GBR) voor registeraccountants. Deze examens worden afgenomen door het Koninklijk NIVRA.

Nadat een aanvraag voor een Verklaring van vakbekwaamheid bij de CEA is ingediend kan aanmelding voor de examens (bij het NIVRA) plaatsvinden.

Kandidaten dienen zich voor aanmelding voor de examens van de Proeve er van te vergewissen of de door hen behaalde accountantskwalificatie aan de voorwaarden voor de Verklaring van vakbekwaamheid voldoet. Het heeft geen zin de examens af te leggen als niet duidelijk is dat aan alle overige criteria wordt voldaan.

Indien de CEA beslist dat een buitenlandse accountantskwalificatie *niet* voldoet aan de criteria voor de Verklaring van vakbekwaamheid, kan de aanvrager proberen via het reguliere opleidingsprogramma de RA-kwalificatie te behalen. In dat geval beslist de universiteit over de toelating tot het theoretische deel van de RA-opleiding en of iemand in aanmerking komt voor vrijstellingen van één of meer onderdelen van de theoretische opleiding. Het NIVRA kan (alleen) bepalen of vrijstelling van (een deel van de) praktijkstage mogelijk is.

Meer informatie over de CEA en over (het aanvragen van) de Verklaring van vakbekwaamheid is te vinden op de website van de CEA www.ceaweb.nl (e-mail: info@cea.nl)

De Proeve van vakbekwaamheid: de examens Nederlands recht en Gedrags- en beroepsregels voor registeraccountants

- **De onderdelen van de examens**
- **Beknopte inhoud van het examenprogramma**
- **Vorm, taal en tijdsduur van de tentamens**
- **Volgorde en planning van de tentamens**
- **Vorbereiding op de examens**
- **Vrijstelling**
- **Aanmelden voor examens en examengeld**

De onderdelen van de examens

- A. Het examen Nederlands recht wordt afgenomen in de vorm van 4 tentamens in de volgende onderdelen:
- (1) Recht
 - (2) Jaarrekeningenrecht
 - (3) Belastingrecht I
 - (4) Belastingrecht II
- B. Het examen Gedrags- en beroepsregels voor registeraccountants wordt afgenomen in de vorm van één tentamen.

Beknopte inhoud van het examenprogramma

Ten behoeve van een eerste indruk van de exameneisen volgt hierna een beknopte samenvatting van de globale inhoud van de tentamens.

(1) Recht

Het tentamen omvat beginselen Nederlands recht en met name ondernemingsrecht.

De hoofdonderwerpen zijn :

- Publiek recht (in het bijzonder staatsrecht en bestuursrecht);
- Internationaal recht (in het bijzonder gemeenschapsrecht);
- Privaatrecht- en
- Ondernemingsrecht

Waarbij het accent ligt op het ondernemingsrecht.

(2) Jaarrekeningenrecht

Het tentamen jaarrekeningenrecht omvat met name de typisch Nederlandse onderdelen van het jaarrekeningenrecht. Verondersteld wordt dat de kandidaat over voldoende kennis en vaardigheden beschikt op het terrein van toepassing van IFRS (en op hoofdlijnen US GAAP).

(3) Belastingrecht I

Het tentamen Belastingrecht I omvat het Nederlandse belastingrecht in het algemeen en in het bijzonder de gebieden Loonbelasting (LB) en Omzetbelasting (OB).

(4) Belastingrecht II

Het tentamen Belastingrecht II is met name gericht op de gebieden Inkomstenbelasting (IB) en Vennootschapsbelasting (Vpb).

(5) Gedrags- en beroepsregels voor registeraccountants

Het tentamen omvat de voor registeraccountants geldende gedrags- en beroepsregels inclusief het tuchtrecht. Kennis en inzicht is vereist van de wettelijke regeling van het accountantsberoep, de gedragscode, het klacht- en tuchtrecht en de uitvoering van accountantscontroles.

Vorm, taal en tijdsduur van de tentamens

Alle tentamens worden mondeling afgenomen, naar keuze van de kandidaat in het Nederlands of in het Engels. De kandidaat dient bij aanmelding voor een tentamen kenbaar te maken in welke taal hij/ zij het tentamen wenst af te leggen.

Elk tentamen duurt minimaal één en maximaal anderhalf uur.

Volgorde en planning van de tentamens

Het tentamen Recht dient te zijn behaald voordat het tentamen Jaarrekeningenrecht kan worden afgelegd.

Het tentamen Belastingrecht I dient te zijn behaald voordat het tentamen Belastingrecht II kan worden afgelegd.

De kandidaat kan zelf bepalen of hij/ zij eerst het tentamen Recht of het tentamen Belastingrecht I wil afleggen.

Het examen Gedrags- en beroepsregels kan worden afgelegd nadat de tentamens Nederlands Recht zijn behaald.

Elk tentamen wordt twee maal per jaar georganiseerd. De tentamens worden afgenomen op werkdagen in de maanden februari tot en met juni en september tot en met november.

Het NIVRA stelt de examendata vast in overleg met de examinatoren. Voor zover mogelijk wordt daarbij rekening gehouden met de wensen van de kandidaat.

Vorbereiding op de examens

Het Koninklijk NIVRA organiseert geen cursussen of trainingen voor de examens van de Proeve van vakbekwaamheid. Volledigheidshalve wordt erop geattendeerd dat een goede voorbereiding op het afleggen van de tentamens een goede beheersing van de Nederlandse taal vereist. De te bestuderen literatuur is - vanwege het ontbreken van geschikt lesmateriaal in het Engels - vrijwel geheel in het Nederlands.

Vorbereiding op de examens is mogelijk via zelfstudie of door lessen te volgen (in privaat-en ondernemingsrecht en/ of belastingrecht) bij een van de Nederlandse universiteiten die (delen van) een RA-opleiding verzorgen. Deze universiteiten bieden geen speciale opleiding/ cursussen aan voor de examens van de Proeve van vakbekwaamheid.

Vrijstelling

Het NIVRA kan aan een kandidaat, die in aanmerking komt voor een Verklaring van vakbekwaamheid, op schriftelijk verzoek geheel of gedeeltelijk vrijstelling verlenen van het afleggen van (onderdelen van) het examen Nederlands recht en/ of van het examen Gedrag- en beroepsregels.

De aanvrager van een vrijstelling dient schriftelijke bewijzen te overleggen waaruit, naar het oordeel van het NIVRA, blijkt dat hij/ zij de kennis heeft die is vereist voor het met goed gevolg afleggen van het desbetreffende (onderdeel van) het examen.

Om voor een vrijstelling in aanmerking te kunnen komen dient een kandidaat:

- a. in een voltijds dienstverband bij een Nederlandse vestiging van een accountantspraktijk gedurende tenminste drie jaar in de Nederlandse praktijk een

aantoonbare staat van dienst te hebben opgebouwd van relevante werkzaamheden met betrekking tot de inhoud van het examen c.q. onderdeel van het examen.

en

b. aan het NIVRA een overzicht te overleggen waarin hij/ zij de werkzaamheden die ten grondslag hebben gelegen aan zijn/ haar hierboven (in a.) bedoelde staat van dienst heeft vastgelegd. Het te overleggen overzicht moet zijn beoordeeld en goedgekeurd door een registeraccountant werkzaam op de desbetreffende vestiging van de accountantspraktijk.

Indien aan de hierboven genoemde voorwaarden is voldaan, wordt door het NIVRA in *een gesprek* met de kandidaat beoordeeld of de bedoelde kennis op het vereiste niveau aanwezig is. Indien het gesprek *niet* tot een positief oordeel heeft geleid, kan het NIVRA de kandidaat een (mondelinge) toets afnemen. De toets duurt maximaal een uur. De toets dient met een voldoende resultaat te zijn afgelegd om alsnog voor de gevraagde vrijstelling in aanmerking te komen. De kandidaat kan voor het gesprek en de toets kiezen voor de Nederlandse of de Engelse taal.

Een vrijstellingsverzoek met de daarbij - per examen(onderdeel) - te overleggen schriftelijke bewijzen dient te worden gericht aan:

Koninklijk NIVRA
T.a.v. de heer J. Buchel
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Tel: 020 301 03 39

Een (gedocumenteerd) vrijstellingsverzoek wordt in behandeling genomen na betaling van de hiervoor verschuldigde geldelijke bijdrage ad € 75,- (vanaf 1 september 2010: € 77,-). De aanvrager ontvangt hiervoor een factuur van het NIVRA.

De geldelijke bijdrage voor een gesprek of een toets in het kader van een vrijstellingsverzoek is € 150,- (vanaf 1 september 2010: € 154,-). Hiervoor ontvangt de kandidaat een factuur van het NIVRA, die voorafgaand aan het gesprek/ de toets dient te zijn voldaan.

Aanmelden voor examens en examengeld

Voor de acceptatie van een aanmelding voor één of meer tentamens dient de kandidaat een aanvraag voor een Verklaring van vakbekwaamheid te hebben ingediend bij de CEA. Aanmelden voor een tentamen dient schriftelijk te geschieden onder vermelding van het (de) desbetreffende tentamen(s) en de maand waarin de kandidaat het tentamen wenst af te leggen.

Het examengeld bedraagt per tentamen € 300,- (na 1 september 2010: € 308,-). De kandidaat ontvangt hiervoor een factuur van het NIVRA. Het examengeld moet vóór de examendatum door het Koninklijk NIVRA ontvangen zijn.

De examenaanmelding en vragen over de Proeve van vakbekwaamheid dienen te worden gericht aan:

Koninklijk NIVRA
T.a.v. mw. S. Barata Jorge
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
(e-mail: s.baratajorge@nivra.nl)